

Upravništvo: Ljubljana, Knaflejeva 5
 — Telefon št. 8122, 8123, 8124,
 8125, 8126.
 Upravni oddelek: Ljubljana, Selen-
 burgova ul. — Tel. 8492 in 2492.
 Podružnica Maribor: Gosposka ulica
 št. 11 — Telefon št. 2455.
 Podružnica Celje: Kocenova ulica 2.
 — Telefon št. 190.
 Podružnica Jesenice: Pri kolodvoru
 št. 100.
 Podružnica Novo mesto: Ljubljanska
 cesta št. 42.
 Podružnica Trbovlje: v hiši dr. Baum-
 gartnerja.

JUTRO

Ponedeljska izdaja „Življenje in svet“

Uredništvo:

Ljubljana: Knaflejeva ulica 5, Telefon
 št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
 Ponedeljska izdaja „Jutra“ izhaja
 vsak ponedeljek zjutraj. — Na-
 roča se posebej in velja po pošti
 prejemana Din 4.—, po razmaš-
 tih dostavljena Din 5.— mesečno.
 Maribor: Gosposka ulica 11. Telefon
 št. 2440.
 Celje: Strossmayerjeva ul. 1. Tel. 65.
 Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
 tarifu.

LEPA SOKOLSKA NEDELJA

Mogočen potek zleta gorenjske sokolske župe na Jesenicah Sokolske manifestacije na ljubljanski periferiji

Ljubljana, 11. julija.

Kakor prošla nedelja, se tudi današnja lahko s polno pravico nazove za sokolsko nedeljo. Zopet je bilo križem Slovenije veliko število sokolskih prirediteljev. Tudi danes se je vnovič pokazalo, kako silen razmah je zavzela sokolska misel v zadnjih tednih. Vse prireditve so zrasle v lepe sokolske in narodne manifestacije in so po obsegu in udeležbi daleč prekosile enakovrstne prireditve prejšnjih let.

Glavna sokolska prireditev včerajšnjega dneva je bil zlet gorenjske sokolske župe na Jesenicah. Zbrali so se pripadniki mogočne sokolske družine iz

vseh gorenjskih krajev. Jeseničani in okoličani pa so postavili impozantno množico gledalcev, popoldne pa so se v ogromnem številu zbrali k javni telovadbi.

Nad vse pričakovanje so uspeli tudi nastopi ljubljanskih okoliških društev Vič, Štepanja vas in Ježica. O ostalih včerajšnjih sokolskih nastopih še nimamo poročil, ker po deželi pošte ob nedeljah ne delajo. Prav nikakega dvoma pa ni, da so uspeli enako sijajno kakor vsi drugi od srede julija naprej. V naslednjem objavljamo poročila, ki smo jih nocuj prejeli, ostala bomo prinesli med tedom.

so odšli telovadni oddelki v telovadnico, odkoder so potem krenili na letno telovadišče. Na telovadišču se je medtem zbralo nad 2.000 gledalcev. Med njimi smo opazili zastopnika divizionarja majorja Metkoša, poveljnika 40. pešpolka polkovnika Marcica, zastopnika zandarmerijskega polka podpolkovnika Pavelca, zastopnika sokolske župe br. inž. Poženela ter narodne poslanca Hočevarja, Komana in Mravljeta. V častnem številu je bil zastopnik tudi oficirski zbor s podpolkovnikom Jakličem na čelu.

Uvod v nastop je tvoril pozdrav državni zastavi. Na telovadišču so prikorakali s praproji vsi telovadni oddelki z vojniki na čelu. Množica jih je viharno pozdravila in priredila zlasti vojniki dolgotrajne in navdušene ovacije. Med sviranjem državne himne vsi oddelki s praproji in tudi vojska in zastava, nakar so vsi oddelki zapeli pešem sokolskih legij. Goste in domačine je s kratkim govorom pozdravil starosta viškega Sokola, nakar je sledil telovadni nastop. Poibnih ovacij je bila deležna vojska, ki je izvajala vaje s puškami in zaključila telovadni nastop z živo silko, ki je napravila na vse navzoče globok vtis. Na drugo je nastopila vrsta zmagovalcev ljubljanskega Sokola, ki pa žal ni mogla priti do pravega izražja, ker je bil drog prelah. Ob zaključku so prikorakali na telovadišče vnovi čvsi oddelki s praproji in tudi vojska ter zapeli sokolsko himno Hej Slovani... nakar je bila državna zastava zopet spuščena z droga.

Po telovadnem nastopu se je razvila na telovadišču prijetna sokolska zabava, ki je trajala v najlepšem razpoloženju do noči. Prireditev viškega Sokola je znova pokazala da uživa Sokol med vojskim občinstvom velike simpatije, ki so dokazali domačini tudi s tem, da so poklonili za današnjo prireditev številne darove, za kar jim bodi ob tej priliki izrečena bratska zahvala. Tudi sicer so šli Vičani Sokolu v vsakem pogledu na roko.

V Štepanji vasi

Ljubljana, 11. julija.

Štepanjci so danes na prav manifestativni način proslavili svoj vsakoletni sokolski praznik. Ob 16. se je na letnem telovadišču vršil javni telovadni nastop, ki so mu razen domačega in okoliškega občinstva prisostvovali tudi župni podstarosta br. inž. Bevc z dr. Lokarjem, zastopniki močanskega Sokola, starosta Ogrin z Lavrce in zastopniki vseh ljubljanskih sokolskih društev.

Telovadbo je otvorilo 120 Sokolov v krojih in z društv. praporom na čelu, ki so ob sodelovanju vsega občinstva zapeli najprej himno sokolskih legij. Nastopila je najprej skupina starejših bratov, nato moške dece, naraščajnci in naraščajnikov s prostimi vajami, med katerimi je želo zlasti mnogo odobravanja narodno kolo 12 deklic, ki jih je občinstvo nagradilo z bogatim aplavdom. Od sosednjih skupin so želi mnogo odobravanja Sokoli s Tabora za vrhunske vaje na drogu in bradji. Za zaključek je napravil prav impozanten vtis kozovski nastop deklic ob spremljavi klavirja, na koncu pa so vsi telovadci zapeli himno »Hej Slovani«. V celoti je sokolsko slavje v Štepanji vasi izpričalo, da je sokolska ideja tudi na periferiji živa in tvorna.

Na Viču

Ljubljana, 11. julija.

Današnji sokolski praznik se je tudi na Viču spremenil v izredno lepo manifestacijo kakršne na Viču še menda niso imeli. Iz Ljubljane je prispela okrog 16.30 povorka, v kateri je bilo za šestimi praproji okrog 60 sokolskih pripadnikov. Posebno toplih ovacij je bil deležen oddelk planinskega polka, ki ga je vodil poročnik Cerkljevič. Pri vstopu v viško občino je pričakoval povorko viški Sokol s svojim starostom bratom Boršnikom na čelu. Od Trbučja je krenila povorka pred Sokolski dom, vso pot navdušeno pozdravljana od številnega občinstva, ki je tvorilo špalir na obeh straneh ceste. Ob prihodu pred Sokolski dom

Trnjeva pot sporazuma med Avstrijo in Nemčijo

Rezultati prve obletnice so precej pičli — Zasedanje „poravnalne“ komisije

Berlin, 11. julija. AA. »Deutsche diplomatisch-politische Korrespondenz« je ob današnji prvi obletnici avstrijsko-nemškega sporazuma objavila članek, v katerem pravi, da pomeni ta sporazum logični učinek želja z obeh strani, da bi se prilike v tem delu Evrope uredile. Članek pravi nadalje, da je ta sporazum tudi izraz solidarnosti nemškega naroda, razveljavljene v dve državi, ki pa imata slične naloge in cilje.

Berlin, 11. julija. AA. Nemški poslanik na Dunaju v. Peppen je dal poročevalcu lista »Germania« glede na obletnico avstrijsko-nemškega sporazuma izjavo, v kateri je dejal, da je s tem sporazumom pričela nova doba v odnošjih med podunavskimi državami. Posebno so se zboljšali odnošaji med Berlinom in Dunajem. Obe državi lahko mirno zreta na razvoj dogodkov dokler se ne najdejo politične formule, ki bočo odgovarjale stvarni situaciji.

Dunaj, 11. julija. AA. Avstrijsko-nemška paritetna komisija, ki zaseda že nekaj dni, se zmerom ni dosegla nikakih definitivnih uspehov. Splošno sodijo, da se bo njeno zasedanje nadaljevalo v Berlinu. Vsekakor se politični krogi resno nadejajo končnega sporazuma. Prejšernim ni bilo mogoče doseči pravega novinskega premirja, v smislu katerega naj bi oblasti v obeh državah v bodoče skrbnejše kontrolirale informacije listov, tako da bi bili v svojih poročilih čim bolj objektivni. Za uspeh nemške diplomacije pa se proglašajo, da je avstrijska vlada pristala na to, da bodo mogli v bodoče v Avstriji razširjati Hitlerjevo knjigo »Mein Kampf«. Pogoji za razširjenje te knjige pa niso bili podrobneje določeni.

Med pozitivnimi rezultati, ki so bili doseženi na zasedanju avstrijsko-nemške paritetne komisije, politični krogi opozarjajo tudi na to, da bo Avstrija v bodoče dovoljla razširjanje tren ali starih nemških listov v Avstriji in da bo nedavna amnestija razširjena še na druge kategorije kazencev.

Strahovita eksplozija na Finskem

Helsinki, 11. julija. br. O katastrofi, ki se je včeraj pripetila, se izvedo še naslednje podrobnosti: Eksplozija je nastala v tovarni ročnih granat v Sveaborgu, ob vstopu v helsinško luko. Po dosedanjih ugotovitvah je eksplozija zahtevala več sto mrtvih. V preizkuševalnem laboratoriju je nastal ogenj, ki je zajel tudi skladišče eksploziv. Po eksploziji je nastal požar, ki je zajel skoro vse objekte. Sledilo je še več manjših eksplozij, tako da reševalci niso mogli takoj priskočiti na pomoč. Od tovarne so ostale samo razvaline. Detonacije je bilo slišati daleč naokrog kot hud topovski ogenj. V okrožju dveh kilometrov so pokopale vse šipe. Oblasti so odredile preiskavo, ki pa še ni zaključena. O ugotovitvah preiskave bo izdano uradno poročilo. V Helsinkih je katastrofa izzvala veliko paniko. Ljudje so sprva mislili, da je nastal potres.

Pomočnik poljskega prosvetnega ministra umrl

Varšava, 11. julija. AA. Dopoldne je umrl v Varšavi pomočnik prosvetnega ministra Ujejski.

Irak proti nameravani razdelitvi Palestine

Iraška vlada bo protestirala v Londonu — V Palestini zaenkrat mir

Jeruzalem, 11. julija. AA. Arabski vrhovni odbor je prejel od predsednika iraške vlade Hikmat Sujemana sporočilo, da bo iraška vlada protestirala pri vladi v Londonu proti poročilu angleške kraljeve komisije, v katerem je bil počan tudi novi načrt za razdelitev Palestine. Irak je proti taki rešitvi palestinskega vprašanja, pripravljen je podpreti Arabce, da se bodo izpolnile vse njihove nacionalne in kulturne zahteve. Tudi transjordanški emir Abdulah je vrhovnemu arabskemu odboru zagotovil vso svojo pomoč.

Jeruzalem, 11. julija. AA. Odkar je bilo objavljeno poročilo angleške komisije, po katerem naj bi se Palestina razdelila v tri področja, se je tu pripetilo samo en in-

cident. Arabci so v znak protesta zaneli velik ogenj in izvršili atentat z dvema bombama, od katerih je le ena eksplodirala in še ta ni povzročila nobene škode. Angleški komisar za Palestino je takoj zahteval od oblasti v Siriji, da se francoske čete čimprej koncentrirajo na meji da bi tako bilo mogoče preprečiti prehod libanonskih prostovoljskih čet v Palestino.

Angleški visoki komisar za Palestino Wauchope je odpotoval z letalom v Aman, transjordanško prestolnico, kjer se namerava sstati z emirom Abdulahom in se ž njim porazgovoriti o izvedbi razdelitvene ga načrta za Palestino.

Boji v Španiji

Republikanci so še vedno v ofenzivi

Valencija, 11. julija. AA. Tu je bilo izdano poročilo, da so vladne čete danes dopoldne zavzele Villa Nuevo del Parillo, ki leži zapadno od Madrida. Šnoči so vladne čete na truelskem bojišču zavzele mestce Cutilo de Albarasin. Tudi na madridskem bojišču so se vojske operacije nadaljevale, vendar tam ni prišlo do nikakih značilnejših izprememb.

Talavera de la Reina, 11. julija. AA. Vlado čete so poskusile z več zaporednimi napadi prodrti do Carabanchella. Borba se je razvila že včeraj popoldne. Šele sredi noči so se boji prekinili. Pavlo je mnogo republikancev. Doseženi pa so bili le neznatni uspehi. Davi so republikanci prodrli dalje po cesti v Estremadura. Tu so zavzeli ozemlje v širini 1 km.

Salamanca, 11. julija. AA. Vrhovno poveljstvo nacionalistične vojske je izdalo komunique, v katerem pravi, da so bili napadi republikancev v bližini Villanueva del Parillo odbiti, nasprotnik je imel velike izgube. Uničenih je bilo 10 ruskih tankov. Na cesti, ki vodi v Estramaduro, je bil prav tako odbit hud republikanski napad. Republikanci so se pri tem napadu posluževali tankov. Na tem sektorju je bilo ubitih več tisoč ljudi.

Pri Brunetti so republikanci izvršili nekaj novih napadov, ki pa so bili vsi po vrsti odbiti. Tudi pri Meridi so prešli v napad,

pa tudi tam so se morali umakniti nazaj. Na madridski fronti pa so nacionalisti estreljili v teku poslednjih borb 14 republikanskih letal.

San Sebastian, 11. julija. AA. Kakor znan je bil imenovan za novega italijanskega poslanika pri burgoški vladi grof Viola de Campanlo. Včeraj je prispel v San Sebastian. Po kratkem odmoru je nadaljeval pot v Salamanca.

Britanski konzulat v Bilbao

London, 10. julija. Havas. Poročil nekih listov, da general Franco ne dovolj ustanovitve britanskega konzulata v Bilbao, dokler se nacionalni Španiji ne prizna pravica vojskujoče sestranke, v londonskih uradnih krogih še ne potrjujejo. V teh krogih trdu, da ni v London prispela še nobena takata nota od salamanske vlade.

Sporazum dveh internacional

Pariz, 10. julija. o. Dva dni je imelo vodstvo II. in III. internacionale v Parizu skupno konferenco, na kateri so razpravljali o možnosti sodelovanja v zadevah Španije. Danes popoldne je bilo izdano poročilo, ki naglašajo, da je bil dosežen popoln sporazum glede skupne akcije za pomoč španski republikanski vladi.

Nj. Vis. knez namestnik v Kranju

Kranj, 11. julija. Danes je bil v Kranju prosvetni tabor. Napovedan je bil prvotno za kranjsko dekanijo, prišli pa so udeleženci tudi iz ostalih krajev Gorenjske. Uvod v tabor je bila maša na prostem, ki ji je nato sledilo slavnostno zborovanje. Poleg drugih zastopnikov sta bila navzoča tudi ministra dr. Anton Korosec in dr. Miha Krek.

Med taborom je prispel v Kranj z bližnjega Brda, kjer se nahaja na počitnicah, Nj. Vis. knez namestnik Pavle s knežinjou Olga. Bil je od udeležencev tabora sprejet z velikimi ovacijami. Po zborovanju so udeleženci v sprejedu defilirali pred knezom namestnikom in knežinjou ter ju tudi ob tej priliki navdušeno pozdravljali. Ker se je že s taborom zvedelo, da je napovedan visoki obisk kneza namestnika in knežinje, so izvele državne zastave skoro vse hiše v mestu.

Bolezen patriarha Varnave

Beograd, 11. julija. p. O zdravstvenem stanju patriarha Varnave je bilo nocuj izdano naslednje uradno poročilo: »Poslabšanje zdravstvenega stanja Nj. Sv. patriarha, ki je včeraj nasopilo z želodčnimi in živčnimi težavami, je danes nekoliko popustilo. Vendar je bolnik zaradi včerajšnjega poslabšanja precej oslabil. Temperatura je danes 37, žila 80.

Beograd, 10. julija. p. Nj. Vel. kraljica Marija se je danes po tajniku maršala dvorana dr. Mladenoviću zanimala za zdravstveno stanje Nj. Sv. patriarha Varnave. Bolnikov položaj se je danes nekoliko zboljšal. čeprav je bil patriarh zaradi včerajšnjih bolečin precej onemogel.

Brat kraljevega namestnika dr. Perovića umrl

Split, 11. julija. p. Davi ob 11. je nenadno preminil Krsta Perović, uradnik Gospodarske zadruge v Sinju, brat kraljevega namestnika dr. Ive Perovića. Pred par dnevi je prišel na obisk k svoji hčerki, ki je poročena v Splitu. Tu je nameraval prebiti dopust. Davi se je žel kopat, ko pa je prišel ob 11. iz vode, ga je zadela srčna kap in je bil takoj mrtev. Star je bil 60 let.

Smrtne žrtve vročine v Ameriki

Newyork, 1. julija. AA. Vročina v vzhodnih ameriških državah je tako narasla, da je zadnje dni umrlo za sončarico 37 ljudi. V notranjih okrajih Newyorka vlada vročina 47 stopinj Celzija v senči.

Vojvoda Windsorski bo obiskal Rumunijo

Bukarešta, 1. julija. br. »Adeverule« poroča, da bo vojvoda Windsorski, ki se muđi sečaj na Koroškem, po obisku jugoslovenske jadranske obale prišel v Rumunijo. Za časa bivanja v Rumuniji bo gost rodbine Wertheimstein na gradu Ciuteu, ki je bil svoječasno last barona Rotschilda.

Earhardtovo še vedno iščejo

San Francisco, 11. julija. AA. Letal Earhardtovo še vedno iščejo. Admiral Iring je izjavil, da se bo iskanje v ponedeljek še pospešilo, ker pride na kraj nesreče matična ladja »Lexington«, ki pripelje s seboj 62 letal. Tvorničarji, ki so letalo zgradili, pravijo, da letalo lahko plava na morju 30 dni. Križarka »Colorado« poroča, da je letalec Lambrecht pri iskanju Earhardtove pristal na nekem otoku južno od Fenikevega otočja. Tam je našel 200 domačinov in več belcev. O Earhardtovi ni dobil nikakih podatkov. Letalec misli, da so oni belci stari brodolomci.

Poostrena kontrola vozni popustov na železnica

Beograd, 11. julija. AA. Da se odpravijo morebitne zlorabe iz izkaznicami za zastonsko ali znizano vožnjo na železnici, je generalno ravnanje državnih železnic opozorilo vozno in nadzorno osebje, da pri pregledovanju dokumentov brezpogojno zahteva od vsake osebe brez razlike i listek i legitimacije ter ugotovi, ali ima prizadeta oseba pravico potovati v razredu in na progji, kjer se vozi, in ali je ta oseba v službi urada ali ustanove, na katero se izkaznica glasi. Listki ali izkaznice, na katerih so izvršena popravila ali dopolnila ter niso overovljeni s podpisom starešine tiste enote, ki je vozni listek ali izkaznico izdala, se smatrajo za nepravilne. Na letnih izkaznicah, ki določajo, da se mora oseba, ki jih rabi, podpisati, mora napisati svoje ime čitljivo s črnilom, poleg imena pa navesti v določeni razpredelnici datum potovanja, in sicer vsako potovanje posebej. Prav tako je treba gledati na to, ali so izpolnjeni tudi ostali pogoji in pripombe, navedene na izkaznici. Drugače se ima v vsakem primeru ugotovljene nepravilnosti ravnati z lastnikom takšne vozovnice po tarifnih določilih. (Iz splošnega oddelka generalne direkcije državnih železnic).

Za železniške delavce

Beograd, 1. julija. AA. Prometno ministristvo je izdalo odlok, da se dnevnicijem in delavcem članom železniških pevskih in glasbenih društev izplača kadar se na delavniki udeležijo pogreba svojih tovarišev železničarjev, članov katerega izmed navedenih društev, međa tudi za čas, ko zaradi udeležbe pri pogrebu niso v službi.

ODMEV FRANCOSKIH GROŽENJ

Francoski ultimatum z odpovedjo kontrole na koncu slepomišenju — Nemčija in Italija se

Pariz, 11. julija. AA. Pariški tisk razpravlja danes predvsem o sklepih francoske vlade glede nadaljnje kontrole na pirenejski meji. »Petit Parisien« pravi v svojem članku, da je znane sklepe francoske vlade glede nadaljnje kontrole na pisno očuvano nacionalno dostojanstvo. S takimi ukrepi je bilo treba nujno odgovoriti na stališče, ki ga je Portugalska zavela glede kontrole na svojih mejah. Kontrola se mora izvajati povsod ali pa nikjer.

Gotovo bodo sklepi francoske vlade v sedanjih prilikah dali nekaterim tujim listom povod za napačna in neutemeljena tolmačenja in komentarje, ki naj bi izražali neutemeljene reakcije. Že večer se je ta kampanja pričela v Berlinu. Franciji očitajo, da hoče podminirati sporazum o mednarodni nevtiralnosti napram Španiji le zato da bi lahko nemoteno dobavljala vojni material, prostovoljne in zlato španskim republikancem. Sklepi francoske vlade pomenijo po teh nemških komentarijih nov maneuver za poostrežitev že dovolj napetega mednarodnega položaja. Tem usodnejši so ti sklepi zaradi tega, ker so bili sprejeti v trenutku, ko je doseglo vrhunec prizadevanje angleške vlade, da bi se vendar na kak način doseglo splošno pomirjenje.

»Matin« ugotavlja v svojem članku: Moralna pozicija, s katero je treba posebej računati, odslej ne bo pomenila obremenitve le za Francijo. Druge države so se že osvobodile sleherne odgovornosti. Stališče, ki ga je zavzela francoska vlada ne dopušča, da bi mirno čakali na rezultate prizadevanj londonske vlade, ki se zmerom skuša najti formulo za mednarodni kompromisni sporazum.

»Echo de Paris« v svojem članku ugotavlja, da je celo predseknišči nevtiralnostnega odbora lord Plymouth označil sklepe francoske vlade za logične in razumne, kar si je treba razlagati tako, da Anglija ne namerava postaviti nikakršnih novih kompromisnih predlogov, predvsem pa ne takih, kakršne Francija po svojih poslednjih sklepih ne bi mogla več sprejeti. Tudi »Humanité« ugotavlja, da so bili sklepi francoske vlade povsem utemeljeni, čeprav še zmerom niso popolni. Enako stališče bi morala Francija zavzeti tudi glede kontrole na morju in v zraku. Končno naglašajo »Excelsior«, da se imajo sklepi vlade smatrati za obrambno sredstvo, ker je sedaj Francija že dejansko prisiljena braniti svoje dostojanstvo in nacionalno suverenost. S tega vidika sklepi francoske vlade ne pomenijo, da bi se Francija odrekla nevtiralnosti politiki napram Španiji.

London: Soglašamo!

London, 11. julija. br. V tukajšnjih diplomatskih krogih sklep francoske vlade ni presenetil. Mnogo važnejše je dejstvo, da je francoska vlada po prepračanju londonskih diplomatskih krogov postopala v popolnem soglasju in sporazumu z angleško vlado, ki popolnoma soglašajo s francoskim stališčem. Med francosko in angleško vlado je bilo že v naprej dogovorjeno, kako bosta postopali, če bodo francosko-angleški predlogi odklonjeni in če ne pride do kompromisa. Ultimativno stališče francoske vlade naj bi olajšalo posredovalno akcijo angleške vlade in pospešilo doseglo sporazuma, ali pa presekalo sedanjo nejasnost in zavlačevanje v londonskem odboru.

Berlin: Presenečen

Berlin 11. julija. DNB je večeraj dopoldne objavil naslednji komunikat: Kakor poročata Havas je francoska vlada danes dopoldne uradno razglasila, da bo v ponedeljek 12. t. m. sporočila londonskemu nevtiralnostnemu odboru, da se bo mednarodna kontrola na francosko-španski meji naslednji torki ukinila. Omeniti je treba, da DNB ni objavil drugega dela tega francoskega komunikata, ki pravi, da bo to izvršeno le v primeru, če bi se dotle ne izpolnili pogoji, ki so jih zastopniki Francije pretekli petek formulirali in objavili na seji londonskega odbora. V ostalem ostanje francoske obveznosti glede nevmešavanja v španske zadeve še nadalje v veljavi.

Nemški listi so na osnovi omenjenega poročila DNB večeraj pričeli hudo napadati Francijo. Francosko vlado so obtožili, da je poslala odbor za nevtiralnost že kar ultimatum in da se je splošno pričela posluževati ultimativnih groženj. Večeraj popoldne so se v Berlinu razširile govorice, da hoče Francija enostavno podvojniti vsa pošta preko španske meje, tako da bi se lahko tja v bodoče odpravljali prostovoljci in vojni material v neomejenem številu in neomejenih količinah. Te govorice so izzvale veliko vzmernjenje vberlinskih diplomatskih krogih. V zunanjem ministru pa so točno poznali francoski komunikate, ksr se je opazilo že po izjavah, ki so bile v prvih popoldanskih urah iz ministrstva dane poročevalcu agencije Havas. Te izjave ne kažejo na nikakr dvojn govedo korrektnega postopanja francoske vlade, kakor tudi ne glede namere, da bo Francija še nadalje izpolnjevala svoje mednarodne obveznosti, in da se ne bo vmešavala v španske notranje zadeve.

»Politisch-Diplomatische Korrespondenz« pa je objavila naslednje poročilo: Francija ne namerava podpirati nevarnih poskusov nekih elementov ki bi radi dobavili španiji orožje preko pirenejske meje. Proti večeru so se pričeli tuji politični krogi v Berlinu, ki so se vzmernirili zaradi nove kampanje nemškega tiska, podrobneje zanimati za sklepe francoske vlade, šele tedaj so politični krogi izvedeli za popolni tekst pariškega uradnega poročila. Listi pa ga še zmerom niso mogli objaviti v celoti, v nemškem zunanjem ministru so zatrjevali, da bo celotni tekst objavljen v današnjih listih. Francoski komunikat pa v celoti redakcijam nemških listov ni bil sporočen.

»Völkischer Beobachter« pravi, da je Francija pričela groziti in svoje grožnje tudi za trgovino z orožjem in strelivom. To dejstvo samo potrjuje verodostojnost pred kratkim objavljene seznama orožja in

streliva, ki so ga doslej izvozili iz Francije v republikansko Španijo.

»Berliner Börsen Zeitung« naglašajo, da v Parizu že nič več ne računajo na to, da bi Angliji končno uspelo rešiti kontrolni sistem in mednarodno nevtiralnostno politiko glede Španije. Že pred več dnevi je primer, da bi se londonska »ocvajanja« za francoska vlada sprejela važne sklepe za sporazum izjavila.

Washington: Logično!

Washington, 11. julija. AA. Sklep francoske vlade glede eventualne ukinitve kontrole na pirenejski meji smatrajo tukajšnji politični krogi za logično posledico nedavnih dogodkov. S takimi odredbami so v Ameriki že več dni povsem konkretno računali. Ne glede na to pa so merodajni krogi mnenja, da s temi ukrepi nevtiralnostna politika še zmerom ni zavrnjena in splošno se zatrjuje, da bo ameriška vlada še nadalje podpirala vsa ona prizadevanja, ki gredo za tem, da se nevtiralnostna politika napram Španiji ojači. V krogih, ki so bili blizu Belega doma naglašajo, da ameriška vlada nikakor ne bo diplomatsko intervenerala pri evropskih vladah, ker se v sedanjih prilikah ni nadejati nikakega več-

Vojna vihra na Daljnem vzhodu

Napetost med Japonsko in Kitajsko se je tako poostrela, da smatrajo oborožen spopad za neizbežen

Tokio, 11. julija. AA. Agencija Domej poroča, da je maršal Cingkačjek dal pejpinskemu županu in generalu Feng-Cihanu, poveljniku 37. divizije navodila, po katerih morata odkloniti sleherne japonske kompromisne predloge, da se kitajska vojska ne sme umakniti niti za ped s svojih sedanjih postojank in da se v primeru potrebe nič ne ozira na žrtve, ki bi jih zahtevala uspešna obramba kitajske dežele. Obenem je maršal Cingkačjek izdal ukaz, po katerem se mora kitajska vojska letalstvo nemudoma pripraviti na mobilizacijo.

Sanghaj, 11. julija. Po vesteh iz Nankinga je kitajsko zunanje ministristvo ponovno protestiralo pri japonskem zunanjem odpravniku poslov Hidacu zaradi stališča, ki ga je v zadnjih dneh zavzela japonska vlada in incidentov, ki so jih izzvali odelki japonske vojske v severni Kitajski in v okolici Pejpinga. Hidace je odgovoril, da ne more sprejeti tega protesta, ker ne odgovarja dejstvom.

Mrzlična posvetovanja v Tokiju

Tokio, 11. julija. AA. Danes popoldne je imela vlada izredno sejo. Po tej seji so se razširile govorice, da se je na njej razpravljalo o načinu, kako bi se doseglo sočevanje parlamenta in finančnih krogov glede na položaj v severni Kitajski. Japonski krogi so zelo vznemirjeni in se boje eventualnih reperkusij, ki bi jih lahko izzvali poslednji dogodki okrog Pejpinga in severni Kitajski. Splošno vlada prepričanje, da bo je težko doseči sporazum s kitajsko vlado. Sleherni korupciji bi potanil za Japonsko zgolj izguba. Čim bi se pa zmanjšala japonska avtoriteta na Daljnem vzhodu, bi se nedvomno ojačil kitajski odpor in protijaponska propaganda.

Po seji vlade se je ministrski predsednik princ Konoje odpeljal v letno rezidenco mikada, kjer ga je vladar takoj sprejel v avdienco. V dobro poučenih krogih je zavladalo pesimistično razpoloženje.

Državni tajni svet je na svoji večerajšnji seji razpravjal o primernosti, ali naj se skliče konferenca vodilnih vojaških osebnosti, na kateri naj bi vrhovni voditelji japonske vojske zavzeli svoje končno stališče glede nadaljnjega razvoja odnosa s Kitajsko. Medtem je prispela iz

Kralj Karol v Parizu

Pariz, 11. julija. AA. Nj. vel. rumunski kralj Karol II. je davi ob 8.45 s simploskim ekspresom prispel v Pariz. Ker po tuje incognito ni bil nobenemu novinarju dovoljen dostop na peron. Kralj se je s postaje odpeljal v Grand-hotel na Vendomschem trgu.

Pacelijeva misija v Parizu

Bruselj, 11. julija. AA. Katoliško glasilo »Libre Belgique« razpravlja danes v daljšem članku o obisku kardinala Pacelija v Parizu in pravi, da je bil sprejem tak, kakršnega ne bi mogla organizirati nobena desničarska vlada. List pravi dalje, da se širijo glasovi, da ima kardinal Pacelli poseben misijo, posredovati v Parizu za zaključitev državljanske vojne v Španiji.

Atentat v Lizboni razjasnjen

Lizbona, 11. julija. AA. Upravnik policije je sročil izjavil novinarjem, da je državna policija zbrala že zadostno množino podatkov, na podlagi katerih bo mogoče do kraja pojasniti nedavni atentat na ministrskega predsednika. Poudaril je, da so pri atentatu sodelovale tri osebe, ki so policiji dobro znane. To so Antonio Curado bivši uradnik tramvajskega podjetja, ki je leta 1935. ubil nekega orožnika, Jose Santos Roca, bivši podnarednik, in Francisco Jorta-Catarino, bivši narednik. Policija jim je že za petami in pričakuje, da bodo aretirani že v najkrajšem času.

Eksplodizija na ameriškem rušilecu

Lima, 11. julija. AA. V luci Calao se nastala na rušilecu Vilar huda eksplozija. Trije oficirji so bili ubiti, več mornarjev pa je bilo težje ranjenih.

Pirenejih je napravil morata danes odločiti

Eden odpotoval v Francijo

London, 11. julija. br. Zunanji ministri Edin je danes dopoldne po večurnih diplomatskih razgovorih ob 11. z letalom odpotoval v Doville v Franciji. Njegovo potovanje je izzvalo veliko senzacijo. Zatrjujejo, da se bo v Dovillu sestel s francoskim zunanjim ministrom Delbosom. Dogovorila se bosta glede enotnega postopanja Francije in Anglije, za primer, da Italija in Nemčija kljub francoskim grožnjam ne pristajata na kompromisne predloge in pride tako do zloma politike nevmešavanja. Eden se bo še danes vrnil v London in bo takoj po svojem povratku poročal na konferenci ministrov, ki bo v stanovanju ministrskega predsednika Chamberlaina.

Kitajci se pripravljajo na odločen odpor

Pariz, 11. julija. AA. Po vesteh iz Pejpinga se je kitajsko-japonski spor ponovno poostrel. Večeraj je bil dosežen začasni sporazum, ki pa je bil že ponoči prekršen. Zaradi ponočnih incidentov pa so japonske vojske oblasti ponovno intervenerale pri kitajskem vojaškem poveljstvu. V severni Kitajski se je med tem izvršila važna preureditev japonske vojske.

Okrog Pejpinga se je ponoči razvila krvava bitka. Japonske čete so zavzele Ling-Vang. Borba pa se tam tedaj še ni nehala. Maršal Cingkačjek je odredil takojšnjo mobilizacijo vseh kitajskih letalskih sil. Štiri že mobilizirane divizije so se odpravile v severno Kitajsko. V Tokiu pa so se ponoči vršila važna posvetovanja med vojnim ministrom, zunanjim ministrom in vrhovnim japonskim generalom. Razpravljali so o najnovejših dogodkih na Kitajskem.

Dva vlaka z japonskimi četami sta prispela v Fengtaj, odkoder so krenili japonski oddelki v razne smeri. Za njimi je prišlo še nekaj vlakov s tanki in topništvo. Kakor kaže, nameravajo Japonci zavzeti električno centralo, ki se nahaja 15 km zapadno od Pejpinga.

Pri poslednjem spopadu kitajskih in japonskih čet do katerega je prišlo nekaj milj zapadno od Pejpinga, je padlo okrog 20 japonskih vojakov in podčastnikov. Borba je pa bila kmalu prekinjena. Vojno ministristvo je izdalo naslednji komunikat:

Kitajske čete iz Sijuna so se koncentrirale pri Papeočanu. Promet na železniški progi Pejping-Tientsin je prekinjen. Kitajsko-japonska pogajanja v Pejpingu so se prekinila. Kitajci nikakor ne nameravajo zapustiti svojih sedanjih postojank. Spricho vsega tega ni mogoče pričakovati, da bo v doglednem času dosežen kompromis. Vsi oficirji 28. kitajskega armijskega zbora so hudi sovražniki Japoncev. Večeraj zvečer je vršilo do hudega spopada med Japonci in Kitajci v bližini mesta Vane-Ping. Japonske čete so odbile več kitajskih napadov. Kitajci so se v Vang-Pingu utrdili.

Strahovita vročina v Ameriki

Newyork, 11. julija. AA. Že štiri dni vladv v ameriških Zedinjenih državah izredno velika vročina. V Newyorku je znašala davi temperatura v senci 50 stopinj Celzija, v državi Ayovy pa celo 50. Meteorološka poročila ne kažejo, da bi vročina ponehala. Doslej je podleglo sčastarici že 159 ljudi.

Z ladjo na severni tečaj

Pariz, 11. julija. AA. Iz Leningrada poroča, da je sovjetska ladja »Mosovjet«, odplula večeraj proti severnemu tečaju. Ladja ima nalogo prepluti arktično ozemlje. Za svojo pot bo potrebovala 120 dni. Preplula bo 13.250 milj.

Stavka kavarniških in hotelskih nameščencev v Parizu

Pariz, 11. julija. AA. Stavka hotelskega in kavarniškega osebja zavzema vedno večji obseg. Večeraj je policija aretirala 28 oseb, ki so demonstrirale po ulicah. Že po nekaj urah so bili vsi izpuščeni iz zaporov. Drukih incidentov za enkrat ni bilo.

Novi topovi ameriške vojne mornarice

Washington, 11. julija. AA. Neke ugledne funkcijonar ministristva vojne mornarice je novinarjem izjavil, da razpolaga ministristvo sedaj z neko novo vrsto topa po 16 palcev, s katerim je mogoče streljati na daljavo do 17 morskih milj in z granatami, ki tehtajo po 100 kg. S takimi topovi bodo nemudoma oborožene vse ameriške oklopnice.

ČUVAJMO JUGOSLAVIJO!

V Bakovičih bodo pridobivali zlato iz pirita

Sarajevo, 11. julija. VBakoviče pri Sarajevu je prispel nedavno zastopnik angleške rudniške družbe Trošnik Mines Limited inž. Robert Rethbridge, da pregleda zlatonosni pirit v tem rudniku. Izbrana je bila izvestna količina pirita in poslana v analizo v London, odkoder je zdaj prispel odgovor, da ima pirit dovolj zlata. Na podlagi ugodne analize so že nabavljene potrebni stroji za predelavanje zlatonosnega pirita. Doslej je rudnik predelaval le limonit, ki ga pa je malo, med tem ko je pirita zelo mnogo.

Maribor preko nedelje

Maribor, 11. julija. Sročno deževje in današnje dopoldansko hladnejše vreme sta prekržljali mnogim izletnikom račune, tako da ni bilo na okoliških in planinskih poslojankah običajne polne razgibanosti. To velja tudi za kopališče na otoku. Pač pa so bili zaradi tega zadovoljnejši gostilničarji in kavarnarji.

Vlomilci strahujejo podeželje

V Framu so se vtihotapili v viničarjijo poseznika Ivana Ogrižca iz Rogaške Slatine vlomilci. Odneli so 400 dinarjev gotovine, zlatino in posteljino in druge predmete. V viničarjijo so prišli na ta način, da so napravili v streho odprtino, skozi katero so se spazili v notranjost. Orožnikom se je posrečilo, da so aretirali 21letnega Rudolfa Miakarja, pri katerem so našli vse ukradene predmete. Zlikovca sta vлом priznala. Izročili so ju v zapore tukajšnjega okrožnega sodišča.

„Gospod odvetnik“

Zrtev prejare je postal neki mizarški mojster s Pobrežja, pri katerem se je pojavil mlajši moški, ki se mu je predstavil kot

Čez drn in strn...

Prognoza

Zdravje sv. Očeta sedaj težita zlasti dve kronični bolezni: Ena je, da se mu je vnelo srčno mišičevje, druga pa, da poapnenje žil vedno bolj napreduje. To je tisto, kar je bolj nevadno. Poleg tega pa sv. Očeta nadlegujejo mnogotere druge bolezni, ki pa so pri tej starosti več ali manj navadne, ki pa so sedaj nekoliko bolj vidne, pač zaradi telesne in duševne utrujenosti sv. Očeta. Kdor vidi sv. Očeta, mora biti žalosten, tako beden je njegov telesni videz. Toda iz oči seva še vedno tista nevadna moralna sila, jasnost ter neuklonljiva moč duha. Sicer pa je dobesečna želja Pija XI., da bi umri na obrambnih zidovih. Nikakor pa ni mogoče v tem oziru kaj pozitivnega ali negativnega prerokovati. (»Slovenec«, 8. VII.)

Drugo najlepše darilo

Zena vojvode Windsorskega je prejela te dni iz francoskega mesteca Veneca dar, ki ji je napravil z njenim možem vred veliko veselje. (»Jutro«, 8. VII.)

Kam use utikajo filologi svoj nos

O telesnih in duševnih funkcijah otroka in mladostnika, ki jih raziskuje moderen filolog. (»Slovenski narod«, 8. VII.)

Dežela, v kateri se cedita železo in med

Severovzhodno od Karagande so pa bogata ležišča železa in med. (»Slovenski narod«, 8. VII.)

V priročno leksikonu na lahko bereš: Med je zlitina bakra s 24 do 36% cinka, katera vsebuje včasih tudi nekoliko cina in svinca ter je tem bolj rdeča in bolj kovna, čim več bakra je v njej. Med je trša od bakra, se lepo sveti in njen zlati lesk se tudi na zraku precej dolgo drži ter se za zopet prav lahko obnoviti...

Vse mu mrzi in v želodcu leži

Naj bi rajši dopisnik odkrito povedal, da mu mrzi vsak križ, zlasti v zvezi z največjo skrivnostjo sv. vere presv. Evharistijo, da mu leži v želodcu »Cerkevni vestnik« in vsak pojav. (»Slov. dome«, 10. VII.)

Gorje, da nismo cigani

Cigani imajo pač svoje starodavne šege in navade, kar se nam čudno zdi, ker smo mi že davno pozabili na starodavne šege in navade svojih prednikov. Zato pa ciganski rod tako samozavestno drži skupaj, ter se ne da pokončati. (»Slovenec«, 9. VII.)

Na velikem terenu

V Četrtek so bili v Falj zanimivi poskusi za obrambo elektrarne pred eventualnimi

Žrtev fantovskega pretepa

Pri spopadu vinjenih fantov je bil do smrti zaboden pekovski pomočnik Adolf Božnik iz Jelenč

Maribor, 11. julija. Sročni okoli 22. se je vračal 32letni pekovski pomočnik Adolf Božnik iz Jelenč v družbi s svojim tovarišem Francem Kodričem po košaški državni cesti domov. Bila sta v neki počehovski gostilni, kjer sta popivala. V bližini Janžekovičevega posestva v Počehovi pa jima je prišla nasprotni manjša skupina fantov. Kako se je začel in izvršil spopad, bo dognala preiskava orožnikov. Dejstvo je, da se je nenadno zaslišal nesrečni klic »außbick«, ki je zahteval že toliko mladih človeških življenj in ki je tudi toplot povzročil, da so bili fantje v trnutku skupaj in da so se v gneči spopadli. Sredi kriča je prišel Adolf Božnik, Dobil je v bod z nožem naravnost v srce. Ko so pribreželi na meslo žalostnega dogodka mariborski ročevalci je Božnik že izdihnil.

Košaški orožniki so takoj uvedli preiskavo in so pod sumom eoudeležbe pri pretepu odnosno skrivne na smrti Adolfa

Bolečine v križu pri ženi

so najhujše posledice izrastkov, vnetja in akudatov dolnjih organov. Zahtevajte brezplačno brošuro »Zakaj kopališče Pieštany« od P. Štefana Buroja, Beograd II, Marijske (Fudbalskog) 22 ali pa pri Pieštanyinformator, Zagreb, Strosmayerov trg 1-II. kat. In proučite edinstvene kemične učinke pieštanskega zdravilnega blata.

Štirtedenska kura v Pieštany (Čaškoslovaška) je prihranila še tisočem žena operacije.

Kopališče Pieštany prinaša ozdravljenje!

V zračnem prometu 70% popust na povratku

Tatovi na Mariborskem otoku

Odvetnik z imenom Slavko Furlan. Odvetnik mu je začel prigovarjati, da bi ga vzel za zastopnika v neki civilni pravi, ki jo ima dotični mizar. Po mizarjevem pristanku je zahteval za 475 dinarjev kolkov. Čež tri dni se je ta odvetnik spet vrnil in je zahteval od mizarja še 1200 dinarjev, kiš jih je moral mizarški mojster izposoditi. Da mu jih je lahko izročil. Ker pa potem ni bilo odvetnika več na spregled, je začel mizarški mojster poizvedovati za njim. Ko pa je izvedel, da odvetnika Slavka Furlana v Mariboru ni, je zadevo prijavil policiji, ki zdaj poizveduje za sleparjem.

Tatovi na Mariborskem otoku

V zadnjem času se v kopališču na Mariborskem otoku ponavljajo tatvine. Večeraj je postal žrtev še neizsledena tatovina. Gosta megla je zakrila ves kvadratni meter ozemlja. (»Jutro«, 10. VII.)

Čez drn in strn...

letalskimi napadi. Mariborski gasilci so s svojimi novimi aparati v petih 20 minutah skril v meglo vso elektrarno in bližnje okolice. Gosta megla je zakrila ves kvadratni meter ozemlja. (»Jutro«, 10. VII.)

Katastrofa dvakrat

Vulkanskemu izbruhu je sledila tudi poplava, ker so vsled globočinskih pretresov morski valovi silno narasli in s strašno silo navallili na pristanišče ter velik del mesta odplovili. Samo 3.000 ljudi; od 6.500, ki jih je mesto štel, so mogli žive rešiti in odpeljati drugam. Katastrofa se je zgodila že 28. junija, a je vsled razdejavanja telefona in radio postaje svet šele danes zvedel zanjo. (»Slovenski dome«, 10. VII.)

Prva poročila o tej nesreči ki se je pripetila že v času od 28. maja do 4. junija, je sporočil tovorni parnik »Golden Baer«, ki je prispel 10. junija v Honolulu. V času, ko se je pripetila katastrofa, je bil parnik zasidran v bližini Rabata. Po podrobnih podatkih je pri tej katastrofi našlo smrt nad 700 ljudi. (»Jutro«, 10. VII.)

Škof in sluga

Kako dobre volje so se bili zvečer. Tako dobro razpoloženi, da jih le malo pomnih takšnih. Ker o Celju so govorili. Še jesti niso imeli časa. Tako malo so jedli, kar govorilo so. Zvečer pa potem ko so šli v sobo, so mi dejali: No, Žoze, lahko noč, lahko noč! In so šli. Zjutraj pa sem jih našel na tleh mrtve. Preveč so jih gonili sem in tja, preveč. Škof so bili stari in jih je to utrudilo. Pa ljudem ni bilo mogoče dopovedati. Še enkrat niso prav domov prišli, pa so jih že drugam vlekli. Pravil sem jim, da jih bodo ljudje fentali, ko jim ne dajo miru. Pa kaj, ko me nič niso ubogali. Sedaj pa imamo. (»Slovenec«, 3. VII.) »Kaj pripoveduje nadškofov strežnik Jože«.

Pokojniki pri maši

Davi sta bili ob mrtvaškem odru ob veliki udeležbi pokojnikov in vernikov več službi božji. (»Ponedeljski Slovenec«, 5. VI.)

Veselje na pogrebu

Pogreba svojega velikega prijatelja so se seveda s posebnim veseljem udeležili tudi naši fantje, ki so šele pred kratkim zopet mogli javno nastopiti v svojih novih fantovskih krogih. (»Slovenski dome«, 5. VII.)

Črni uranci

Končno je nato tri pare črnih vrancev vleklo velik gala mrtvaški voz s kretu in truplom pokojnika. (»Slovenski dome«, 6. VII.)

Zakaj črni vranci? Saj menda drži, da niso črni vranci nič bolj pogosti ko bele vrane.

Vremenska napoved

Zemunsko vremensko poročilo: Oblačno in deževno, skoraj po vsem severnem delu države. Vedro vreme prevladuje na jugu in ob donjem Primorju. Temperatura je po vsej državi padla. Minimalna je bila v Mariboru 11, maksimalna v Mostaru 34 stopinj.

Zemunsko vremenska napoved: Oblačno po vsej državi. Deževalo bo v mnogih krajih, posebno v vzhodnih in južnih. Temperatura bo še nadalje padla.

Teden dni filma

Clark Gable o svoji nenadno preminili tovarišici

Pred kratkim je v Los Angelesu nenadno umrla ameriška filmska zvezdnica Jean Harlow, stara šele 26 let. Njen slaven tovariš Clark Gable, ki ji je bil v mnogih filmih partner, je ob priliki njene smrti napisal o njej simpatično karakterizacijo. Iz spisa povzemamo:

Kadar mislim na Jeano, mi zmerom pada najprej na um, da je bila vedno iskrena

Jean Harlow

tovarišica. Ne poznam nikogar, ki bi bil resnicoljubnejši. Jean je govorila odkritosrčno, kar je mislila. V tem se ni izpremenila, odkar sem jo spoznal: bilo je to leta 1931, ko sva oba prvič začela upati na uspeh v filmu, saj sva dobila večji, ne veliki, vlogi v »Skrivnostni šestorici«. Ko sva takrat prvič skupaj igrala, je bila Jean že za korak pred menoj: dosegla je bila že uspeh v nekem filmu. Kljub temu nasproti meni ni bila ošabna. Sicer pa takrat se oba nisva vedela mnogo o filmu in o vsem, kar spada k njemu.

V filmu »Tajnica ali ljubimka« sva bila že pravi partnerja. Iskreno lahko danes rečem, da nisem nikdar opazil pri njej pret-

ranega temperamenta. Tudi sem jo redkokdaj videl slabe volje. Kadar pa je bila, je ni dolgo držalo. Najprijetnejše je bilo pri njej, da ni rada zamerila, čeprav bi včasih umela vzrok za to, ker so vloge, ki jih je igrala, zahtevale od njenih partnerjev reči, ki bi jih sicer kot dostojni ljudje gotovo nikdar ne storili. Vzemimo samo primer, koliko zausnic, filmskih seveda, je ubožica morala dobiti od mene! Pa ni nikdar protestirala proti takšnim vlogam.

Midva sva se zmerom resno kritizirala in poskušala drug drugemu pomagati, ker

Clark Gable

se ni nihče prav posebno brigal za naju. Kadar je Jean čula kakšno pohvalno besedo o meni, mi jo je takoj povedala. Prav tako ni zamolčala besed, ki niso bile tako vesele, ker je vedela, da more to mojemu napredovanju le koristiti.

Jean ni posebno hrepenela po slavi, pač pa po zadovoljnosti in sreči v spoznanju, da je storila dobro delo. Največji strah je imela pred tem, da bi jo začeli označevati za poseben tip. Kadar je igrala svojo vlogo, je čisto pozabila sama sebe. Bila sva prijateljica, čeprav nisva kljub vsemu mnogo govorila med seboj. Zнала se je prav otroško veseliti. Bilo jo je res veselje gledati, kako se veseli. Neko veliko soboto ji je prinesel eden izmed slug v filmski delavnici živlega zajčka ki se ga je razveselila bolj od najdragocenejšega daru. Prav zaradi tega smo jo imeli radi vsi, ki smo delali z njo. Vsak ji je hotel s čimerkoli ustreči.

Sodim, da sem se s tem opisom žigosal za enega izmed njenih oboževalcev. No, to sem tudi bil, a na drug način: mislim, da mi je bila eden izmed najboljših tovarišev v delu, kar sem jih kdaj imel v življenju.

pasivnega zadržanja vodilnih muslimanov, ki menda nečesto razumeti, da mora s splošnim razvojem korakati tudi žena. Seveda bi pa tudi ta pasivnost ne mogla zadržati razvoja, če bi vlada energično posegla vmes in z zakonitimi odredbami napravila konec nezdravi tradiciji, kakor je to storila takoj po prevratu Turčija, kateri je nedavno sledila celo Albanija.

Tudi pri nas se gospodarsko in kulturno življenje razvija v nove oblike, ki morajo nujno pogaziti stare konservativne običaje. Prav tako je pri nas zajel tok progressa vsespovod tudi žensko. Ali naj ostane samo naša muslimanka izven te zakonitosti razvoja?

Meščanski in plejniški muslimanski stanovni, prepojeni z verskim fanatizmom, so želeli in si zato prizadevali, da bi muslimanske ženske obvarovali vseh posledic, ki jih prinaša kapitalistični gospodarski družbeni red: to je na eni strani gospodarsko izkoriščanje in moralno propadanje, na drugi strani pa osamosvojitve in enakopravnosti. Hoteli so zadržati ženo doma kot gospodinjo in mater, zato deklice se danes vzgajajo samo v tem duhu ter se krčevito oklepajo zunanjih znakov ženske tradicionalne podrejenosti. Pri tem so pa prezrli, da prehaja tudi vrst nekdanjih uglednih in premožnih muslimank vedno večje število žen in deklet v proletarski tabor, da življenje samo peha mlajše generacije ven iz doma v tvornice in delavnice med moške tovariše.

Kakor večina v drugih krajih tako zaostaja tudi muslimanski delavec, nameščeneec in uradnik le toliko, da komaj zadosti s svojo plačo svojim lastnim potrebam. Če si hoče ustvariti družino in jo obvarovati propada, mora na delo tudi žena. Zato danes o kaki patriarhalnosti v smislu družinske preskrbe z očetove strani tudi v muslimanski družini ne more biti govora.

Ker pa je ta sprememba prišla kljub zaostalosti teh krajev v gospodarskem razvoju vendarle preveč nepričakovano, se muslimanska žena ni mogla znajti, ni znala oceniti svojih delovnih sil, se ni znala postaviti in ne braniti svojih interesov. Zato je morda od vseh delovnih žensk v naši državi muslimanka najbolj izkoriščana in tudi v svojem novem delovnem torišču najbolj brezpravna.

Izročki tradicije pa ne ovirajo muslimanke samo v borbi za vsakdanji kruh, ampak v delu samem. Ta ovira je zlasti njihova nemogoča obleka, ki sestoji iz feredže, humura in džilbabe. Že ta zunanja znamenja njihove podrejenosti jih morajo silno tlačiti k tlom, saj jih ovirajo, da bi človeku pogledale naravnost v oči. Kje naj vzamejo pogum, da bi se borile za svoje pravice?

Popolnoma napačno je mišljenje, da feredžo in humur predpisuje in zahteva koran. Nikakor ne. Ta običaj pokrivanja je mnogo starejši kakor islam sam. Bil je razširjen pri mongolskih narodih, zlasti pri Perzijcih, kjer so si tudi ugledni in odlični moški zakrivali obraz. Na temelju teh običajev in nekaterih izrekov korana, ki se lahko različno tolmačijo, ne samo v tem smislu, kakor se pojmujejo danes, so ženam zapovedali, da morajo skrivati svoje obraze očem tujih moških ter se izogibati vsake družbe izven doma. Sicer pa to skrivanje ni bilo nikoli dosledno izvedeno, ker na kmetih, kjer mora žena delati tudi na polju, ni mogla nositi zakritega obraza. Kakor marsikak drug nauk, tako se je izkrivil tudi prvotni nasvet korana, ki je bil prilagojen posebnim okoliščinam, v katerih so živeli Beduini v tistem času, ko je Mohamed med njimi razširjal svojo vero.

Gospodarski položaj naše muslimanke je vse prej kakor zadovoljiv, kar mora biti jasno, vsakomur, kdor pozna agrarno vprašanje v Bosni, kjer se je fevdalni sistem najdalje časa ohranil in se še danes ni umaknil kapitalističnemu gospodarskemu sistemu v današnjem smislu. Če kje na svetu, so pač tukaj žene še danes dvakratno sužnje, kakor pravi o ženi Anglež Bernard Shaw.

Da je mogoče tudi na videz nepremagljive običaje, tradicije temeljito premagati, nam je najbolj odlični dokaz povojna Turčija. Prej na isti ali pa še nižji gospodarski in kulturni stopnji kakor naša Bosna danes našo Bosno v vsakem pogledu stoodstotno prekaša. Vzporedno z ostalimi kulturnimi in gospodarskimi reformami je Kemal Atatürk osvobodil tudi turško ženo predsodkov vere in tradicije. Kot zunanji znak osvobođenja je začela vlada sama podpirati najnaprednejše žene, ki so propagirale opustitev nehijske in neestetične noše, ki je bila pozneje z zakonom prepovedana. Prav tako so naprednejše žene z navdušenjem pozdravile uredbe, ki postavljajo ženo v pogledu izobrazbe in osebne svobode v isto vrsto z možem. Seveda je treba priznati, da tega navdušenja niso delili z njimi niti vsi moški, niti ženske. Med množicami je bila gotovo večina na strani tistih, ki bi Kemala in njegove pristave spričlo te skrutitve prerokovih postav masakrirali. Toda če si jemljejo režimi marsikje pravico, razvoj ovirati, so gotovo v večji pravici tam, kjer razvoj po-

spešujejo, četudi proti trenutni volji reakcionarnih množic.

Tudi Albanija se je v pogledu muslimanske žene pokazala napredno. Tudi ona nas je prehitela s prepovedjo feredže. Kakor napovedujejo listi, je pa to samo začetek v vrsti zakonov, ki bodo Albanijo približali evropski civilizaciji. Mi pa, ki smo kul-

turni Evropi najbližji, še nismo prišli do tega, da se otremo »orienta na zahodu«.

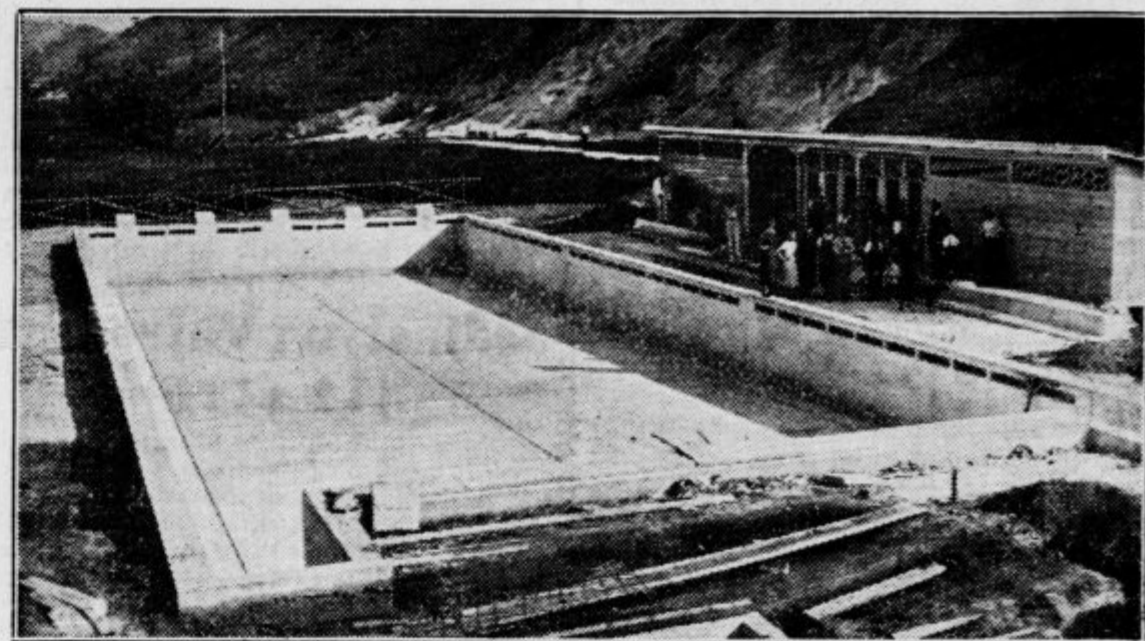
Zato iskreno pozdravljamo akcijo Jugoslovske ženske zveze za osvoboditev muslimanske žene zunanega videnja njene podrejenosti in za pomoč, da se tudi notranje osvobodi in prilagodi svojo miselnost današnjim razmeram.

Prvo moderno kopališče na Dolenjskem

je bilo včeraj slovesno otvorjeno v Višnji gori

Višnja gora, 11. julija. Misel, da je treba v Višnji gori zgraditi moderno kopališče, je bila sprožena že kmalu po vojni. Tujskoprometno in olepševalno društvo, ki je bilo ustanovljeno leta 1919, se je tega vprašanja takoj lotilo. Ustanovljenih je bilo več ošedkov za zgradbo, vendar se noben ni upal začeti dela. Pred leti je občina dobila od banovine 1000

dolg 33.333 širok 12.50, globok pa 1.20 do 1.70 m in je za plavanje zelo prikladen. Pa tudi dolžina bazena je za plavanje zelo primerna. Voda se čisto izmenja vsake štir ure, kar je posebna prednost kopališča. Nekaj kabin je skupnih, druge pa so ločene za moške in ženske. Kopališče ima svoj vodovod za pitno vodo, hkratu pa tudi za prhe in angleška stranišča. Obseg otroške

ga bazena je 4x4 m. Globok je ta bazen 30 do 45 cm. Okrog bazena je betonski blok. Vsa okolica kopališča je planirana za ležišča in igre. Lega kopališča je prav lepa na solničnem kraju in blizu železniške postaje. Načrte je napravil Higijenski zavod, a dela je vodil g. inž. Maček z banke uprave. Res lepo in po najnovejših predpisih zgrajeno kopališče je bilo danes dopolnje slovesno otvorjeno in blagoslovljeno. Ze snovi sta bili kopališče in tudi mesto krasno razsvetljeno. Danes popoldne so se v novem kopališču vršile plavalne tekme SK Ilirije, ki so bile bolj propagandnega pomena. Kopališče je uradno priznано za sportno in se v njem lahko vrše tekme. Po tekmah se je razvila pri kopališču prjeta ljudska veselica. Višnji gori na novi pridobitvi, ki bo pomagala poživiti tujski promet, iskreno čestitamo!

Avgusta leta 1935. je Tujskoprometno in olepševalno društvo spet obravnavalo vprašanje kopališča. Šlo je za nakup sveta. Tedaj je odbor sklenil, naj se ustanovi posebna kopališka uprava kot društveno podjetje. Banská uprava je obljubila podporo in naziral se je tudi potrební les. Gradnja se je začela in ob izdatni podpori lepo napredovala. Zdej je kopališče dograjeno. Bazen je

Pod vlak je šel

iz sramote, ker je izvršil prvo tatvino v življenju

Zagreb, 11. julija. V Zagrebu se mnogo govori o svojevrstnem samomoru, katerega motiv kaže, da čut za poštenost ni mrtev niti v mladini, ki zaide na kriva pota. V Stenjevcu se je namreč te dni vrzel pod vlak 17letni sluga pri tvrdki »Gentlemen« Marjan Gojko-vič. Pri raztelesenju trupla nesrečnega mladeniča so našli v njegovih žepih dve oprostilni pismi, iz katerih je razviden motiv obupnega čina.

Mladenič je bil pred dnevi izvršil v trgovini tatvino, prvo v življenju, in se to na prigovarjanje nekega tovariša. Šef ga je prijavil policiji, kamer je moral tudi mladenič. Tam je Marjan skeasno vse priznal

in obljubil, da ne bo več kradel. Šef mu je tatvino oprostil in ga vzel nazaj v službo.

Toda Marjana je mučila zavest, da je tat. Ko ga je te dni poslal šef k nekim strankam, je Marjan šel in se ni več vrnil. Pomoč je pa so ga našli mrtvega na železniških tračnicah. Iz obeh oprostilnih pismen, naslovljenih na mater in na šefa, je razvidno, da je šel rajši pod vlak, kakor da bi se dalje prenašal sramotni žig tatu. V pismu na mater pravi, da ni mogel storiti drugače, a v pismu na šefa, da si je rajši sodil sam, kakor da bi mu sodili drugi. V drugem pismu se tudi opravičuje svojemu protektorju, ki mu je priskrbel službo pri omenjeni tvrdki.

Nagla smrt vojaka med vožnjo

Litija, 11. julija. Vladimir Ribič, vojak 45. pehotnega polka v Mariboru, se je počutil zadnje dni zelo slab. Preden bi ga odpuštili od vojakov, je moral na višji zdravstveni pregled k divizijski komisiji v Ljubljano. Redov Ribič se je odpravil s potrebnimi listinami v Ljubljano. Med vožnjo pa mu je postalo v vlakcu tako slabo, da je omahnil v nezavest. Njegovi sopotniki so mu takoj priskočili na pomoč. V tistem je privozil vlak do tukajšnje postaje. Nesrečnega mladeniča so brž spravili iz vagona in ga izročili postajnem osebju.

Službujoči prometnik je dal poklicati železniškega zdravnika, med tem pa so vo-

jaka prenesli v čakalnico II. razreda. Vse prizadevanje, da bi rešili nesrečnika, je bilo zaman. Umrl je. Šef preden je prišla zdravniška pomoč. Zdravnik je mogel ugotoviti le njegovo smrt.

Truplo so položili v krsto in prepeljali v mrtvašnico na litijskem pokopališču. Prvotne informacije so se glasile, da bodo Ribiča pokopali na tukajšnjem pokopališču. Pa je iz Ljubljane prispel vojaški avtorgon, ki je odpeljal mariborskega vojaka v Ljubljano, kjer so ga položili k poslednjemu počitku. Redov Ribič Vladimir je bil doma iz okolice Splita.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Prvotno nameravano naklado so spet zvišali, tako da bo znašala 150.000 kosov. Tisti zbiralci, ki so organizirani po družstvih, bodo lahko dobili po 30 blokov. Ba je so zelo velika naročila iz inozemstva, in trgovci z znamkami se pritožujejo, da jim je dala poštna uprava premalo blokov na razpolago.

Češkoslovaške znamke za Malo antanto

Vzporedno z našimi znamkami z Malo antanto so izšle enake tudi na Češkem in Romuniji. Češka serija obsega dve vrednosti po 2 Kč in 2.50 Kč. Na znamkah je naslikana Praga, razen tega pa trije povezani krogi, ki jih obseva solnični žarki. Kakšne so rumenske znamke za to priložnost, še ne vemo. Prvotno je bilo rečeno, da Romunija ne bo izdala zdaj posebnih znark, saj smo že čisto ozriliki konference Vele antante v Bukarešti dobili dve takšni vrz mki, zdaj pa kaže, da so se tudi v Romuniji odločili za znamke z novim čezzem.

Kupujte domače blago!

Hilde von Stolz in Ernst Waldow v Ufinem filmu »Če ženske molčijo«

Naše ženstvo za dvig naše zaostale muslimanke

Na zadnji plenarni seji Jugoslovske ženske zveze v Beogradu je bil sprejet predlog, naj se izvede akcija za emancipacijo naše muslimanke. Emancipacija mora iti v dveh smereh: v prvi vrsti naj se odstranijo zunanji znaki podrejenosti muslimanske žene, to je nezdrava in neestetična noša feredže; vzporedno pa naj se prične res-

no delo za kulturni dvig muslimanke, ki je pri nas v Jugoslaviji na silno nizki stopnji.

Vprašanje muslimanske žene na splošno je tako dalekosežno, da ga ne moremo smatrati le za muslimansko vprašanje, čeprav zadeva v prvi vrsti muslimanke, čijih zaostalost gre gotovo predvsem na račun

poznali največje dragocenosti samo iz katalogov. — Najbolj je bila zastopana Francija s kolonijami ir je zavzemala tretjino vsega prostora. Vse redkosti so bile razstavljene v vseh možgih kombinacijah, nerabljene pa skoraj brez izjeme tudi v originalnih polah, z redkimi, obrnjenimi tiski prvih izdaj, katerih cene imajo v francoskih katalogih delno po pet in šest številk. Ti obrnjeni tiski so tako redki, da pozna, ki nekatere samo v enih izvodih. druge pa v dveh ali treh. Nastali so tako, da so pri sestavljanju plošče iz 150 ali 300 klicejev po nerodnosti posamezne kliceje obratno postavili. Te napake so takrat komaj opazili, dandanes pa so med najbolj »iskanimi« redkosti. Filatelistično in zgodovinsko so bila nenavadno zanimiva razna balonska pisma, priče dobe od 19. septembra 1870 do konca januarja 1871., ko so nemške čete Pariz popolnoma oklenile in so mogli samo baloni prenašati pisma in časnike iz Pariza. Tudi zaradi pomanjkanja posameznih znark porabljene polovične in četrtinske znamke so se spominjale na zmeđo v Parizu ob času nemško-francoske vojne.

Zelo dobro so bile zastopane Belgija, Anglija in nordijske države, pa tudi Avstrija, z žigi iz Lombardije in Benečije. Od bavarskih znark ni manjkala niti obratni tisk žr-

ne znamke po 1 kreutzer, ki je znan samo v treh kosih. Tudi največja redkost Španije, nerabljene znamke po 2 reala v višnjevi barvi iz leta 1851., ki je znana samo po dveh rabljenih in enem nerabljenem kosu ter notira v Zumsteinevemu katalogu 40.000 frankov, je bila na razstavi. Manjkale pa so najdragocenejši švicarske zbirke.

Močno zastopano je bilo tudi prekomorje, zlasti Amerika in angleške kolonije. Tudi nerabljeno, samo v dveh kosih znano najdražjo znamko iz Britanske Gujane po 2 centa, ki je vredna pol milijona frankov, so si zbiralci lahko ogledali. G. Burrus je razstavil iz svoje edinstvene splošne zbirke največje redkosti, ki so bile zavarovane za 15 milijonov frankov. Nekatero znamko so bile celo večkrat zastopane. Kakor se je lastnik te zbirke odločil, bo po njegovi smrti pripadala vsa zbirka francoski vladi.

Kakor pri drugih pomembnih razstavah znamk je izšel v Parizu poseben blok, zaradi katerega pa so bili zbiralci zelo razočarani. Namestu, da bi naklado 125.000 kosov, ki je bila že v naprej trikrat prodana, občutno zvišala, so se voditelji razstave odločili, da tega ne bodo storili, ampak da bodo naročila posameznikov zmanjšali in prodali na razstavi samo 40.000 blokov. Zaradi tega je nastala pri prodajnem uradu prvi dan taka gneča, da so morali poklicati policijo na pomoč in da je bilo več vnetih zbiralcev ranjenih.

Novi bloki

Kakor kaže, bo treba v filatelističnih listih zdej odpreti novo rubriko za bloke,

ker prihajajo iz vseh dežel vesti o novih blokih in raznih priložnostnih izdajah v majhnih polah.

Albanija pripravlja baje priložnosten blok, toda podrobnosti še niso znane.

Luksemburška bo izdala za narodno razstavo znamk, ki bo čez štirinajst dni v Burdelingenu, razstavni blok z dvema znamkama po 2 franka. Bloki se bodo prodajali po 5 frankov, celotna naklada pa bo samo 70.000 kosov.

Nikaragua je izdala portovno znamko po 1 cent za olimpijske igre v štirih različnih barvah: v rdeči, rumeni, zeleni in višnjevi, v obliki priložnostnega četverca. Celotna naklada, ki je znašala samo 5000 blokov, je kupil neki spekulant, tako da se blok na poštah sploh ni dobil.

Rusija: Za kongres sovjetskih arhitektov v Moskvi, ki se je vršil te dni, je izšla posebna serija spominskih znark, razen tega pa še blok s štirimi znamkami po 40 kopejk iz te serije. Sovjetski monopol se dobro razume na kupčije, ker je zahteval sam trojno nominalno za te bloke.

Madžarska: Za ehvaristični kongres v Budimpešti bo izšla pomladi drugega leta posebna spomska serija znamk po 6, 10, 16, 20, 32, 48 in 50 filerjev in sicer v posebnem bloku, ki se bo prodajal za dvojno ceno. Naklada bo baje znašala 100.000 kosov.

Združene države: Letos bo imela Ameriška filatelistična zveza svoj kongres ob koncu avgusta v Ashevilleu. Po stari navadi bo poštna uprava izdala za ta kongres poseben blok.

In zdej še nekaj o našem bloku.

FILATELIJA

Razstava znark v Parizu

V okviru mednarodne razstave v Parizu je bila od 18. — 27. junija tudi razstava znark, za katero je celo izšel poseben spominski blok, vendar pa pričajo vse vesti, ki so prišle iz Pariza, da ljudje z organizacijo te razstave niso bili zelo zadovoljni. Baje je bila lanska švicarska razstava NABA v primeri z njo naravnost vzorno urejena. Manjkalo je potrebnih delovnih moči za ureditev razstave, in od dneva otvoritve se nihče več ni z njo ukvarjal. Mnogo zbirki, ki so jih njihovi lastniki dolge mesece sestavljali za razstavo in z velikimi stroški poslali v Pariz, je ostalo nedotrtih v tajništvu razstave in raznih carinarnah.

Razstava je bila v treh velikih dvoranah toda te dvorane so bile delno premrčene in široki, temno pleskani okviri so učinkovali dosti pretežno kot okvir za male umetnine in dragocenosti.

Katalog razstave je pričal, da je bilo tu zbranih 435 zbirki v primeri z 860, ki smo jih lahko videli zadnja leta v New Yorku. Izmed zbiralcev je bilo 174 Francozov, 51 Američanov, 41 Belgijcev, 30 Švicarjev, 24 Angležev, 19 Nemcev, ostalih 93 pa iz desetih prekomorskih in drugih štirinastih evropskih dežel. Razstavljene znamke so bile po večini same izbrane in redke, prava paša za zbiralce, ki so doslej